

ISSN 2181-2500

ADABIY MEROS

2026-YIL 1-SON / ILMIY JURNAL

Mo'jizaviy tug'ilish motivi

She'riy matn variantlari va muallif tahriri

"O'tkan kunlar": nashrlar va matn muammolari

Alisher Navoiy – o'zbek adabiyotining asoschisi

"Favoyid ul-kibar"ning Turkiya nashri matni xususida...

Shohmurod kotibning "Xamsa"ga yozgan xotimasi xususida

"Qush tili" asarining kitobat qilingan ikkinchi qo'lyozma nusxasi

Ahmad Tabibiy "Munisul-ushshoq" devonining Ozarbayjon nusxasi

Sa'dulla To'ra – Sa'diy musammatlari manbalari, matn xususiyatlari

Alisher Navoiy ijodiga qiyosiy mediyevistika kontekstida yangicha qarash

Alisher Navoiy lirikasidagi ayrim ramzlarning tasavvufiy-badiiy funksiyasi

Milliy folklorshunoslik maktabining shakllanishi va avlodlar davomiyligi

Qozoq shevalaridagi o'zlashma so'zlarda kuzatiladigan fonetik hodisalar

Qoraqalpoq xalq maqollaridagi "ona" konseptining lingvomadaniy tahlili

Wordnet – ingliz tilidagi zamonaviy tezaurus lug'ati namunasi sifatida

O'zbek va koreys tillarida yoshlar slengi: nazariy qarashlar tahlili

"Shayx San'on" qissalarining genezisiga doir ayrim mulohazalar

Turkiy dunyo ma'naviy-madaniy muhitida Muxtor Avezov o'rni

Yuz yillikning badiiy tarixi (Turkiston qayg'usining teran tahlili)

Shukur Xolmirzayev ijodida inson va tabiat munosabati

"Malla savdogar" dostoni variantlarida shomonlik tasvirlari

Adabiyot tarixining ayrim nazariy muammolari haqida

Ayyub she'riyatidagi ba'zi ijtimoiy masalalar talqini

"Al-isloh" jurnalida islom ma'rifati masalasi

XX asr matbuotida ilm va ulamolar talqini

Chustiy lirikasida shoir shaxsi masalasi

Oziq-ovqat nomlarining qiyosiy tahlili

ADABIY MEROS

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI FANLAR AKADEMIYASI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI DAVLAT ADABIYOT MUZEYI

2026
1-son (19)

Bosh muharrir:
Jabbor Eshonqulov

Bosh muharrir o'rinbosari:
Shahnozaxon Nazarova

Mas'ul kotib:
Dilnoza Rustamova

Muharrir:
Feruza Abdurahmonova

Texnik muharrir:
G'iyosiddin O'narov

Manzilimiz:
Toshkent shahri,
Shayxontohur tumani
Navoiy ko'chasi, 69-uy
e-mail: adabiymeros@gmail.com
Tel.: (99871) 241-02-75
Jurnal 2020-yil 26-noyabrda
O'zbekiston Respublikasi
Prezidenti huzuridagi Axborot
va ommaviy
kommunikatsiyalar agentligi
tomonidan №200936238
raqami bilan ro'yxatdan o'tgan.
ISSN 2181-2500

Jurnal 2026-yil 26-martda
nashrga berildi.

"Adabiy meros" ilmiy jurnali
O'zbekiston Respublikasi VM
huzuridagi Oliy attestatsiya
komissiyasining qaroriga ko'ra
(№327/6, 30.11.2022-y.) filologiya
fanlari bo'yicha PhD va DSc
ilmiy darajasiga talabgorlarning
dissertatsiya ishlari yuzasidan ilmiy
nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Tahrir hay'ati a'zolari
Ahmedova Shoir
Asadov Maqsud
Abdirashidov Zaynovidin
Abdurahmonova Feruza
Barakayev Rahmatulla
Bekimbetov Azamat
Boltaboyev Hamidulla
Davlatov Olim
Hakimov Munisjon
Jabborov Nurboy
Jo'raqulov Uzoq
Jo'raboyev Otabek
Karimov Bahodir
Kamilova Saodat
Mahmudov Nizomiddin
Ochilov Nasim
Pardayev Azamat
Palimbetov Kamalboy
Soriyev San'at
Sulaymonov Mo'minjon
Sabirova Nasiba
Rajabova Burobiya
Turdimov Shomirza
Tursunov Yusuf
To'xliyev Boqijon
Tilavov Abdumurod
Sheraliyeva Mashhura
Shodmonov Nafas
Shofiyev Obidjon
Xalilova Dilbar
Hamdamov Ulug'bek
Hasanova Shafot
Eshchanova Gavhar
Qalandarova Dilafro'z
Qosimov Abdug'ofur
Qobilov Usmon
Quronov Dilmurod
Qobilova Zebo
Chulliyeva Nilufar
Eshonboboyev Abdurasul

Hakamlar hay'ati a'zolari:
Abdusalimov Bahrom (O'zbekiston)
Abdullajon Axmataliyev (Qirg'iziston)
Ayşe Yücel Çetin (Turkiya)
Açık Fatma (Turkiya)
Almas Ulvi (Ozarbayjon)
Anarboy Boldiboy (Qozog'iston)
Ahmet Bican Ercilasun (Turkiya)
Ali Duymaz (Turkiya)
Asel Isayeva (Qirg'iziston)
Baydemir Husayn (Turkiya)
Bakchiyev Talantaali (Qirg'iziston)
Basangova Tamara (Rossiya)
Demir Necete (Turkiya)
Fayzalloev Baxtiyor (Tojikiston)
Fikrat Turkman (Turkiya)
Gurer Gulseven (Turkiya)
Valit Turk (Turkiya)
Veli Savaş Yelök (Turkiya)
Ismat Çetin (Turkiya)
Ibrayev Shokir (Qozog'iston)
Karl Rechl (Germaniya)
Metin Ekici (Turkiya)
Mirzayeva Salima (O'zbekiston)
Ocal Oğuz (Turkiya)
Emek Uşenmez (Turkiya)
Eunkyung Oh (Koreya)
Quliyev Hikmat (Ozarbayjon)
Rixsiyeva Gulchehra (O'zbekiston)
Sakaya Heroki (Yaponiya)
Sirojiddinov Shuhrat (O'zbekiston)
Sodiqov Qosimjon (O'zbekiston)
Selami Fedakar (Turkiya)
Temur Khocaoğlu (AQSH)
To'laganova Sanobar (O'zbekiston)
Zaytsev Ilya Vladimirovich (Rossiya)
O'rayeva Darmanoy (O'zbekiston)

**“ADABIY MEROS”
JURNALI
№1, 2026**

USHBU SONDA:

NAVOIY ABADIYATI

Aleksandr Kudelin. Alisher Navoiy – o‘zbek adabiyotining asoschisi.....	4
Zilola Shukurova. Alisher Navoiy ijodiga qiyosiy medievistika kontekstida yangicha qarash.....	11
Ozoda Tojiboyeva. “Favoyid ul-kibar”ning Turkiya nashri matni xususida.....	14
Shoiraxon Xo‘jayeva. Alisher Navoiy lirikasidagi ayrim ramzlarning tasavvufiy-badiiy funksiyasi.....	19
Dilnoza Rustamova. Shohmurod kotibning “Xamsa”ga yozgan xotimasi xususida	28

MANBASHUNOSLIK VA MATNSHUNOSLIK

Dilmurod Qur'onov. “O‘tkan kunlar”: nashrlar va matn muammolari.....	32
Shafolat Hasanova. “Qush tili” asarining kitobat qilingan ikkinchi qo‘lyozma nusxasi.....	41
Shermuhammad Amonov. Ahmad Tabibiy “Munisul-ushshoq” devonining Ozarbayjon nusxasi.....	45
Dilnavoz Sattorova. Sa‘dulla To‘ra – Sa‘diy musammatlari manbalari, matn xususiyatlari.....	50

JADID ADABIYOTI

Qo‘ldosh Pardayev. “Al-islom” jurnalida islom ma‘rifati masalasi.....	60
Nodirjon G‘afurov. XX asr matbuotida ilm va ulamolar talqini.....	68

OLTIN BESHIK

Vladimir Propp. Mo‘jizaviy tug‘ilish motivi.....	76
Gulziya Pirali, Pakizat Auesbayeva, Elmira Meirbekova. Turkiy dunyo ma‘naviy-madaniy muhitida Muxtor Avezov o‘rmi	87
ZH.Ibragimov, D.Dadashov. Qozoq shevalaridagi o‘zlashma so‘zlarda kuzatiladigan fonetik hodisalar.....	96
Zuxra Achilova. “Malla savdogar” dostoni variantlarida shomonlik tasvirlari.....	104

TILSHUNOSLIK

Malohat Bobozaripova. Wordnet – ingliz tilidagi zamonaviy tezaurus lug‘ati namunasi sifatida.....	115
Shirinoy Muhsinjonova. Oziq-ovqat nomlarining qiyosiy tahlili.....	119
Go‘zal Hazratqulova. O‘zbek va koreys tillarida yoshlar slengi: nazariy qarashlar tahlili.....	124
Ulbolsin Qosnazarova. Qoraqalpoq xalq maqollaridagi “ona” konseptining lingvomadaniy tahlili.....	129

TANQID VA TAHLIL

Boqijon To‘xliyev, Zebiniso Qurbanboyeva. Ayyub she‘riyatidagi ba‘zi ijtimoiy masalalar talqini.....	134
Zulayho Abdurahmon. Chustiy lirikasida shoir shaxsi masalasi.....	139
Abdurasul Eshonboboyev. Adabiyot tarixining ayrim nazariy muammolari haqida.....	143
Shodiyor Ergashev. “Shayx San‘on” qissalarining genezisiga doir ayrim mulohazalar	150
Muyassar Tilovova, Alisher Muqumov. Shukur Xolmirzayev ijodida inson va tabiat munosabati.....	154
Go‘zal Matyokubova. She‘riy matn variantlari va muallif tahriri.....	160

AKADEMIK TO‘RA MIRZAYEVNING 90 YILLIGI

Munisjon Hakimov. Milliy folklorshunoslik maktabining shakllanishi va avlodlar davomiyligi	164
--	-----

ILMIY-ADABIY JARAYON

Jabbor Eshonqulov. Yuz yillikning badiiy tarixi (<i>Turkiston qayg‘usining teran tahlili</i>).....	170
--	-----

SHERMUHAMMAD AMONOV¹,

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti professori v.b., DSc

AHMAD TABIBIY “MUNISU-L-USHSHOQ” DEVONI OZARBAYJON NUSXASI

Annotatsiya: Ahmad Tabibiy eng ko'p she'riy devon tartib bergan ijodkorlardan. Shoir besh she'riy devon tartib bergan bo'lib, ulardan uchtasi – “Munisu-l-ushshoq”, “Hayratu-l-ushshoq” va “Tuhfatu-s-sulton” turkiy tilda, ikkitasi – “Mir'otu-l-ishq”, “Mazharu-l-ishtiyiq” fors tilidadir.

Shoir adabiy merosi manbalari O'zR FA Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti, O'zR FA Davlat adabiyot muzeyi va Xivadagi “Ichan qal'a” davlat muzey-qa'riqxonasi fondlarida, shaxsiy arxivlarda hamda Ozarbayjon FA Qo'lyozmalar instituti fondida saqlanadi.

Ozarbayjon Milliy Fanlar akademiyasi qo'lyozmalar instituti fondidagi Tabibiy devoni ikki qismdan iborat bo'lib, birinchi qism shoir qalamiga mansub forsiy she'rlardan, ikkinchi qism esa “Munisu-l-ushshoq” devoniga kirgan lirik asarlardan iborat.

Mazkur maqolada shoirning Ozarbayjon FA Qo'lyozmalar instituti fondida saqlanayotgan devoni haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: Akhmad Tabibiy, Ozarbayjon, devon, qo'lyozma, toshbosma, fond, manba, tavsif.

Annotation: Akhmad Tabibi is one of the authors who compiled the largest number of poetry collections. The poet compiled five poetry collections, three of which – “Munisu-l-ushshak”, “Khayrat-l-ushshak” and “Tuhfatu-s-sultan” – are in Turkish, and two – “Mir'atu-l-ishk”, “Mazharu-l-ishtiyak” – are in Persian.

The sources of the poet's literary heritage are kept in the funds of the Abu Raykhan Beruni Institute of Oriental Studies of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan, the State Literary Museum of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan and the “Ichan Qal'a” State Museum-Reserve in Khiva, in personal archives and in the fund of the Institute of Manuscripts of the Academy of Sciences of the Republic of Azerbaijan.

The Medical Library in the collection of the Institute of Manuscripts of the Azerbaijan National Academy of Sciences consists of two parts: the first part consists of Persian poems written by the poet, and the second part consists of lyrical works included in the “Munisu-l-ushshak” library.

This article provides information about the poet's divan, which is stored in the fund of the Institute of Manuscripts of the Azerbaijan Academy of Sciences.

Key words: Akhmad Tabibi, Azerbaijan, divan, manuscript, lithograph, fund, source, description.

O'zbek adabiyoti tarixida bir necha she'riy devon tartib bergan shoirlar u qadar ko'p emas. Hazrat Alisher Navoiydan so'ng eng ko'p devon tuzgan ijodkor – Ahmad Tabibiy hisoblanadi. Shoir besh she'riy devon tartib bergan bo'lib, ulardan uchtasi turkiy, ikkitasi fors-tojik tilida tuzilgan.

¹ amonovshermuxammad@navoiy-uni.uz

da: *"In devon dastxati Tabibiyi xushxat ba zaboni o'zbeki va ham zaboni ba zaboni tojiki nazmiy"* deb qalamda yozilgan.

Qo'lyozmada dastlab:

Yo Rab, man osiyni qil isyon kamandidin raho,

Kim bo'lmisham boshdin oyoq qaydi gunahga muhtalo – matla'li

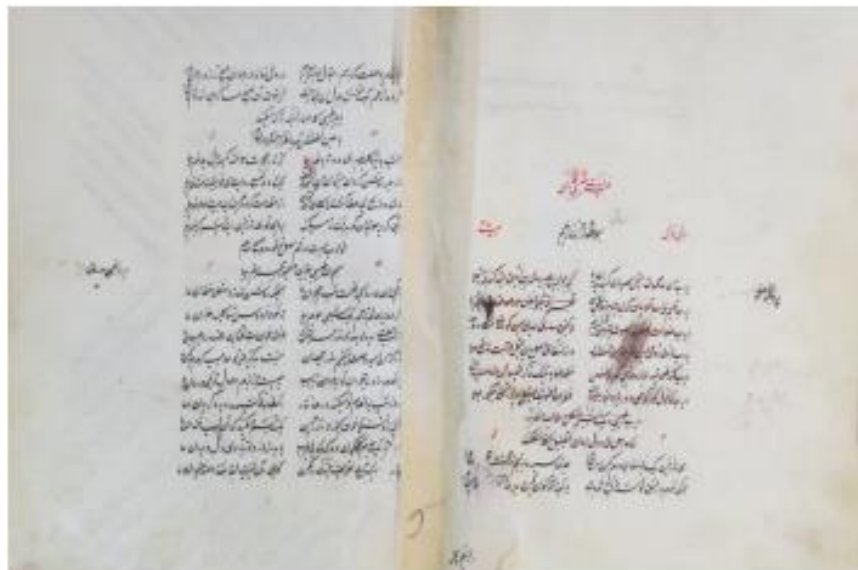
turkiy tildagi yetti baytli bir g'azal yozilib ustidan qizil siyohda o'chirib tashlangan.

Qo'lyozmada ro'yxat forsiy tildagi she'rlar bilan boshlanib, ular 34^a-sahifadagi *"xush omadi"* radifli g'azal bilan yakunlanadi. Ushbu g'azal 124-tartib raqami bilan belgilangan bo'lsa-da, aslida ularning soni 200 ga yaqin. Hoshiyalarda ham g'azallar ko'chirilgan bo'lib, ularning ayrimlari *"لزع"*, *"یسیب لزع"* tarzida sarlavhalangan.

Qo'lyozmaning 34^a-37^a-sahifalarida fors-tojik tilidagi muxammaslar, 37^a-38^a-sahifalarda 14 ta forsiy ruboiy, 38^a-sahifalarda yana muxammaslar, 38^b-39^b-sahifalarda esa bitta forsiy tarje'band, 39^b-40^a-sahifalarda bir mustazod, 40^a-52^b-sahifalarda yana forsiy muxammaslar mavjud. Ko'rindiki, she'rlar tartibsiz holatda joylashtirilgan.

Qo'lyozmaning 53^a-sahifasidan boshlab oxirigacha turkiy she'rlar ko'chirilgan. She'rlar g'azal, mustazod, muxammas, murabba', masnaviy, muashshar, mutassa', shir-u shakar, qasida, ruboiy, musamman, murabba', musaddas, ruboiy, musaddas, varsoqi, muxammas tarzida tartibsiz joylashtirilgan.

Ozərbayjon Milliy Fanlar akademiyasi qo'lyozmalar instituti fondidagi qo'lyozma tadqiqi hamda O'zR FA Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti Asosiy fondidagi 1127, 1128, 1129-raqamli qo'lyozmalar Ahmad Tabibiy *"Munisu-l-ushshoq"* devonining asosiy tayanch manbalari hisoblanadi. Biroq tahlillar ushbu manbalar orasida ayrim tafovutlar borligini ko'rsatadi. Ta'kidlash kerakki, bunday bayoz-to'plamlardagi ayrim lirik asarlar shoiming birorta turkiy devonida mavjud emas. Bu hol shoirning kelgusida yana devonlar tuzish rejasi bo'lganini ko'rsatadi.

Ozərbayjon Milliy Fanlar akademiyasi qo'lyozmalar instituti fondidagi
C-767 raqamli qo'lyozma

C-767-raqamli qo'lyozmada Tabibiyning 274 ta g'azali, 3 ta mustazodi, 30 ga yaqin muxammasi, bir musaddasi, bir musabba'si, 120dan ortiq ruboiysi, beshta masnaviy-soqiynomasi, bir musammani, bir mutassa'si, bir muashshari, bir murabba'si, 120 dan ortiq ruboiysi, bir qasidasi va ikki varsoqisi kiritilgan. Bu qo'lyozmadagi turkiy she'rlarning barchasi devonning mukammal nusxasi, ya'ni O'zR FA Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti Asosiy fondidagi 6226, 3461-raqamli qo'lyozmalarda uchraydi.

C-767-raqamli qo'lyozma tarkibiy tuzilishiga ko'ra O'zRFA Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti Asosiy fondidagi 3461-raqamli qo'lyozma bilan deyarli bir xil. Ya'ni ushbu manbada ham she'rlar g'azal, mustazod, murabba', muxammas, musaddas, musabba', musamman, mutassa', muashshar, tarji'band, soqiynoma-masnaviy, ruboiy, qasida, mulamma', varsoqi tartibida ko'chirilgan. Qo'lyozmaning ayrim sahifalari sifati juda past.

Ta'kidlash kerakki, ushbu qo'lyozmadagi lirik asarlar yozilishiga ko'ra, shoir "Munisu-l-ushshoq" devoni tuzilishidan qadimiyroq ekani hamda qo'lyozma kotibi, katta ehtimol bilan, muallifning o'zi bo'lishi mumkinligi bilan qimmatlidir.

Qo'lyozmaning asosiy matni "Munisu-l-ushshoq" devonidagi:

*Yo Rab, man osiyni qil isyon kamandidin raho,
Kim bo'lmisham boshdin oyoq qaydi gunahga muftalo.*

*Yo Rab, tilimni saqlabon kizb ila harza lutfdin,
Qalbing'a yetkur fayzlar sidqu safodin borho.*

*Yo Rab, zalolat dashtida mabhutu hayron qolmisham,
Tavfiq sori emdi san ko'rsat manga rohi hudo.*

*Yo Rab, firoq oloyidin asru qolib man xastadil,
Doru shifoyi vaslidan qil marhamat nofe' davo.*

*Yo Rab, gunah zulmatidin bo'ldim base gumrohi nafs,
Xizri inoyatingni gar qilsang munosib rahnamo.*

*Yo Rab, ko'ngul ko'zgidur tiyra g'ubori jurmdin,
G'ufroni afving sayqali birla anga yetkur jilo.*

*Yo Rab, Tabibiydek ishim mushkilda qolsa hashr aro,
Shohi rusulni ul zamon qilg'il manga mushkilkusho* – tarzida keladigan oltinchi g'azali bilan boshlanib, u qizil siyoh bilan o'chirilgan. 53^a-sahifadan boshlab devonning oxirigacha turkiy she'rlar ko'chirilgan. Dastlab g'azallar ko'chirilgan. Jumladan, qo'lyozmadagi ilk she'r Tabibiyning "paydo" radifli g'azali bo'lib, ushbu g'azalning to'liq varianti quyidagicha:

*Zihi ermas vujudingg'a azal satrida had paydo,
Dag'i bu hadg'a bo'lmoq mumkin ermasdur abad paydo.*

*Jamoli ne zavoling shavqida ashk oqizib ko'zdin,
Erur ro'zu shab ushshoqingda ohi beadedad paydo.*

*Onga some' o'zungdursanki dayr ila haram ichra,
Birovdin gar sanam zohir esa birdin samad paydo.*

---

*Maosiy chohidin o'lmoq xalos imkoni hargiz yo'q,
O'zungdin rishtai tavfiq ila bo'lmay madad paydo.*

*Demish ajz ila chunkim "ma'arafnok..." ul shahi "lav lok...",
Qila olg'ay nechuk mohiyati kunhing xirad paydo.*

*Birovni ishini qilding fig'oni qumri bulbuldek,
Birovda aylabon sarvi guloso husni qad paydo.*

*Tabibiy nutqini, yo Rab, oningdek aylakim doim,
Jahon ichra onga so'z ahli qilsunlar hasad paydo.*

Negadir, C-767-raqamli qo'lyozmada bu she'rning birinchi, ikkinchi baytlari tushib qolgan. 274 ta g'azalga raqam qo'yib ko'chirilgan bo'lsa-da, hoshiyadagilar bilan ular soni 300dan oshadi. "Munisu-l-ushshoq" devonining 616-g'azali

*Kel, ey dildor, bazmimga ochib mehru jamolingni,
Ko'zunga jilvagar qil bu kecha navras niholingni – matla'i bilan*

boshlanadi. C-767-raqamli qo'lyozmada g'azallar ana shu bilan tugab, ulardan so'ng, mustazodlar ko'chirilgan. "Munisu-l-ushshoq" devonida jami uchta mustazod bo'lib, bu mustazodlar devonning Ozarbayjon nusxasida ham to'liq mavjud. Manbalar qiyosan o'rganilganda lirik asarlar matnida tafovutlar unchalik ko'zga tashlanmaydi.

Xulosa qilib aytish mumkinki, Ahmad Tabibiy lirik asarlari jamlangan manbalar hozirda O'zRFA Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti Asosiy fondida, O'zRFA Davlat adabiyot muzeyi, "Ichan qal'a" davlat muzey-qo'riqxonasi hamda Ozarbayjon Milliy Fanlar akademiyasi qo'lyozmalar instituti fondida, shuningdek, shaxsiy arxivlarda saqlanmoqda.

Ahmad Tabibiy devonlari, xususan, shoirning "Munisu-l-ushshoq" devoni nashri endi amalga oshirilmoqda. "Munisu-l-ushshoq"ning mukammal tarzda nashrga tayyorlanishida shoirning Ozarbayjon Milliy Fanlar akademiyasi qo'lyozmalar instituti fondida saqlanayotgan devoni nusxasi qimmatli yordamchi manba vazifasini o'taydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. *Qo'lyozma. دیوان طیبی O'zR FASHI Asosiy fond. Inv. №6226.*
2. *Qo'lyozma. دیوان طیبی O'zR FASHI Asosiy fond. Inv. №3460.*
3. *Qo'lyozma. دیوان طیبی Ozarbayjon Milliy Fanlar akademiyasi qo'lyozmalar instituti fondi. Inv. №C-767.*
4. *Qo'lyozma. دیوان طیبی O'zR FASHI Asosiy fond. Inv. №3461.*
5. *Qo'lyozma. دیوان طیبی O'zR FASHI Asosiy fond. Inv. №654.*
6. *Toshbosma. دیوان طیبی. "Ichan qal'a" davlat muzey-qo'riqxonasi fondi. Inv. № 5884/3.*
7. *Amonov Sh. Ahmad Tabibiy turkiy devonlari qo'lyozmalarining qiyosiy-matniy tadqiqi. – Toshkent: Bookmany print, 2023.*
8. *Табибий. Танланган асарлар (Наишга тайёрловчи – Фатхулла Ғанихўжаев). – Тошкент: Бадий адабиёт, 1968.*
9. *Ғанихўжаев Ф. Аҳмад Табибий (ҳаёти ва ижоди). – Тошкент: Фан, 1978.*